

**Państwowa Agencja
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

**Program potwierdzania kwalifikacji
osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy
w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym**

Rozdział I. Cele programu

1. Podstawowe cele „Programu potwierdzania kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym”, zwanego dalej Programem obejmują:
  - a) podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym,
  - b) zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób dorosłych i dzieci doświadczających przemocy w rodzinie,
  - c) zwiększenie skuteczności interwencji i dostępności pomocy dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
  - d) podnoszenie standardów pracy placówek udzielających pomocy rodzinom, w których dochodzi do przemocy.

2. Regulacje zawarte w Programie dotyczą:
  - a) procesu potwierdzania kwalifikacji Specjalistów i Konsultantów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - b) organizacji i obsługi Programu.

Rozdział II. Potwierdzanie kwalifikacji w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym mogą ubiegać się o **Certyfikat Specjalisty lub Konsultanta** w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Certyfikaty **Specjalisty i Konsultanta w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie** przyznaje Dyrektor PARPA po uprzednim zdaniu egzaminu przez osobę ubiegającą się o Certyfikat.

3. Dyrektor PARPA może przyznać **Certyfikat Specjalisty w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie**, osobom szczególnie zasłużonym w tym zakresie. Certyfikat zostaje przyznany po pozytywnym zaopiniowaniu przez Radę ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W uzasadnionych przypadkach Dyrektor może odstąpić od w/w zasady.

Rozdział III. Kryteria ubiegania się o Certyfikat

A. Certyfikat Specjalisty

- a) Ukończenie szkoleń (minimum 200 godzin dydaktycznych, w tym jedno co najmniej 50 godzinne) przygotowujących do pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i osobami stosującymi przemoc w rodzinie, o zakresie tematycznym obejmującym m. in.:
- źródła przemocy, sytuację psychologiczną członków rodzin z problemem przemocy – doświadczających przemocy i stosujących przemoc, konsekwencje doświadczania przemocy w rodzinie;
  - zasady kontaktu z członkami rodzin, w których dochodzi do przemocy;
  - interwencję i pomoc w kryzysie;
  - pomoc psychospołeczną, socjalną i prawną, osobie dorosłej doświadczającej przemocy w rodzinie;
  - interwencję wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie;
  - pracę w ramach programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych z osobami stosującymi przemoc w rodzinie oraz pracę w ramach programów psychologiczno-terapeutycznych z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, a także pracę w ramach programów wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do utrwalenia i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi;
  - pomoc socjoterapeutyczną, psychologiczną, dziecku krzywdzonemu;
  - pracę interdyscyplinarną w opracowaniu strategii pomocy i pomaganiu rodzinom, w których dochodzi do przemocy;
  - prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- b) Posiadanie wykształcenia wyższego znajdującego zastosowanie w pracy związanej z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (np. praca socjalna, psychologia, pedagogika, resocjalizacja, socjologia, medycyna, prawo).
- c) Posiadanie co najmniej 5 letniego udokumentowanego doświadczenia w pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym.
- d) Zdanie egzaminu.

B. Certyfikat Konsultanta

- a) Ukończenie szkoleń (obszar tematyczny i godzinowy analogiczny jak w przypadku Specjalisty).
- b) Posiadanie wykształcenia średniego lub wyższego nie spełniającego kryteriów wskazanych w Rozdziale III A pkt. b)
- c) Posiadanie co najmniej 5 letniego udokumentowanego doświadczenia w pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym.
- d) Zdanie egzaminu.

Rozdział IV. Zasady egzaminowania

1. Nad właściwym przebiegiem procesu potwierdzania kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności z problemem alkoholowym czuwa Rada ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Terminy sesji egzaminacyjnych określa Dyrektor PARPA. Terminy te podawane są do wiadomości na stronach internetowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych www.parpa.pl oraz Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” www.niebieskalinia.info, w terminie nie krótszym niż na 90 dni przed sesją egzaminacyjną.
3. Każdorazowo, nie później niż 45 dni przed sesją egzaminacyjną na stronie internetowej www.parpa.pl umieszczane są pytania testowe, spośród, których 40 będzie wchodziło w skład testu egzaminacyjnego oraz przykładowy opis sytuacji rodziny, w której dochodzi do przemocy wraz z pytaniami do opisu.

4. Na stronie internetowej www.parpa.pl dostępny jest spis lektur obowiązkowych i uzupełniających oraz aktów prawnych, których znajomość jest niezbędna do prawidłowego przygotowania się do sesji egzaminacyjnej.
5. Komisję egzaminacyjną powołuje Dyrektor PARPA w trybie niezbędnym do przygotowania i przeprowadzenia egzaminów, jednak nie później niż 45 dni przed wyznaczoną sesją egzaminacyjną.
6. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi 3 osoby z Rady ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Komisja ze swojego składu wybiera Przewodniczącego Komisji.
7. Kandydaci ubiegający się o dopuszczenie do egzaminu zobowiązani są złożyć na adres korespondencyjny Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w terminie podanym w ogłoszeniu dotyczącym sesji egzaminacyjnej pisemne zgłoszenie na formularzu stanowiącym załącznik nr 1 do Programu razem z formularzem zgłoszenia kandydaci składają kserokopie dyplomu, lub innego dokumentu potwierdzającego wykształcenie, kserokopie zaświadczeń o ukończeniu szkoleń wraz ze wskazaniem liczby godzin, dokumenty potwierdzające doświadczenie zawodowe oraz zapis (3 egzemplarze) rozmowy z klientem na nośniku cyfrowym - pamięć USB (pendrive) wraz z krótkim opisem klienta, jego sytuacji rodzinnej i problemu, z którym się zgłasza.
8. Złożone dokumenty podlegają ocenie Rady ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Kandydaci otrzymują pisemną informację o dopuszczeniu do egzaminu wraz z datą sesji egzaminacyjnej, do której zostali dopuszczeni nie później niż 30 dni przed sesją.
9. W przypadku wątpliwości Rada ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie może wystąpić do osoby ubiegającej się o certyfikat o uzupełnienie nadesłanych informacji.
10. Jeśli kandydat nie spełnia kryteriów niezbędnych do dopuszczenia do egzaminu, otrzymuje pisemną informację wraz z uzasadnieniem.
11. Osoba niedopuszczona do egzaminu ma prawo odwołać się od tej decyzji do Dyrektora PARPA. Rozstrzygnięcie Dyrektora jest decyzją ostateczną.
12. W momencie rozpoczęcia egzaminu, w obecności osób do niego przystępujących, Przewodniczący komisji egzaminacyjnej dokonuje losowania testu egzaminacyjnego.

13. Po każdej sesji egzaminacyjnej komisja przedkłada Dyrektorowi PARPA pisemny protokół z przebiegu sesji.

14. Osoby, które uzyskają pozytywną ocenę z egzaminu otrzymują Certyfikat Specjalisty lub Konsultanta w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przyznany przez Dyrektora PARPA.

Rozdział V. Przebieg egzaminu

1. Egzamin składa się z czterech części:

Nagranie rozmowy indywidualnej z klientem – czas trwania 30-45 min., zapis (3 egzemplarze) rozmowy z klientem na nośniku cyfrowym - pamięć USB (pendrive).

Do pendrive należy dołączyć oświadczenie o zgodzie klienta na nagranie rozmowy na potrzeby przedstawienia komisji egzaminacyjnej stanowiącym załącznik nr 2 do Programu.

Przy ocenie będą brane pod uwagę między innymi:

- cel, struktura i porządek rozmowy;
- umiejętność nawiązywania i podtrzymywania kontaktu;
- zastosowanie podstawowych strategii komunikacyjnych;
- posługiwanie się przez osobę pomagającą, interdyscyplinarną wiedzą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- umiejętność prowadzenia rozmowy psychologicznej.

Maksymalna liczba otrzymanych punktów – 30

Zapis rozmowy z klientem oceniany jest przez członka Komisji egzaminacyjnej, który przygotowuje także pisemną, opisową ocenę rozmowy. W przypadku negatywnej oceny, zapis rozmowy jest oceniany przez pozostałych dwóch członków Komisji. Szczegółowe kryteria oceny zostały wskazane w załączniku nr 3 do Programu.

Część testowa - obejmująca pisemne odpowiedzi na pytania z obszarów wskazanych w pkt 2. Test zawiera 40 pytań, z których 80% jest jednokrotnego wyboru oraz 20% otwartych. Wszyscy zdający, piszą test w tym samym czasie.

Maksymalna liczba otrzymanych punktów- 40

Analiza podanego casusu - zadaniem zdającego egzamin jest przeprowadzić analizę opisaną sytuację.

Maksymalna liczba punktów – 20

Rozmowa z Komisją Egzaminacyjną - w jej trakcie zdający odpowiada na pytania dotyczące casusu, nagranej rozmowy i odpowiada na dodatkowe pytania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej m. in. dotyczące

wykonywanej pracy. Członkowie Komisji będą brali pod uwagę także umiejętność dokonania przez osobę zdającą egzamin, autorecenzji przeprowadzonej rozmowy z klientem (np. mocne i słabe strony rozmowy, jakie elementy rozmowy należy uznać za cenne i pomocne w osiągnięciu założonego celu, nad jakimi elementami rozmowy należałoby w przyszłości popracować, itp.).

Maksymalna liczba punktów – 30

2. W trakcie egzaminu będą oceniane następujące obszary kompetencji:

Wiedza :

- zjawisko przemocy w rodzinie (definicja, perspektywy, rozmiary, diagnozowanie, formy, charakterystyka, źródła, skutki, dynamika, opis, podstawowe pojęcia);
- sytuacja osoby doznającej przemocy w rodzinie, w tym dziecka (cykle, mechanizmy, syndromy, PTSD, syndrom sztokholmski, wtórna wiktymizacja,);
- osoba stosująca przemoc w rodzinie (źródła, uwarunkowania, czynniki ryzyka, modele wyjaśniające, mechanizmy);
- prawo: ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz akty wykonawcze, Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, prawo karne, rodzinne, cywilne, wspomagające ustawy, stosowanie prawa w praktyce;
- strategie postępowania - w tym procedury interwencyjne (procedura „Niebieskie Karty”), interdyscyplinarność, rodzaje pomocy, kompetencje i rola służb, narzędzia;
- osoba pomagająca i standardy pracy (postawy, etyka zawodowa, zagrożenia, wypalenie zawodowe, relacje z klientami i ze współpracownikami, warunki pracy z klientem).

Umiejętności:

- nawiązywania kontaktu;
- współpracy z klientem, wykorzystanie zabiegów komunikacyjnych między innymi: parafraza, odzwierciedlanie, klaryfikacja;
- pracy zespołowej;
- współpracy z innymi służbami;
- planowania i prowadzenia procesu pomagania;
- ewaluacji i autoewaluacji;
- dobierania adekwatnych narzędzi do sytuacji.

Postawy:

- przekonania i porządek poznawczy;
- nastawienie do klienta;
- nastawienie wobec zmian;
- własne prawa, możliwości i ograniczenia;
- poszanowanie godności i podmiotowości klienta;

- motywacja do pomagania.

3. Egzamin zostanie uznany za zdany, gdy suma punktów ze wszystkich czterech części wyniesie minimum 70 %. Osoby, które osiągną wynik w przedziale od 90 do 100 % będą wyróżniane specjalnym pismem przesłanym do nich i do ich pracodawców.

4. Osoba, która uzyska z testu mniej niż 20 punktów nie zostanie dopuszczona do dalszych części egzaminu.

5. Egzamin odbywa się w ciągu jednego dnia.

6. Osoba, która nie zda egzaminu, może ponownie ubiegać się o certyfikat nie wcześniej, niż po 6 miesiącach od dnia egzaminu.

Rozdział VI. Organizacja i obsługa Programu

1. Obsługę organizacyjno-techniczną Programu prowadzi PARPA.

2. Zakres obsługi obejmuje:

- a) bieżącą obsługę sesji Rady ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- b) udostępnianie wzorów wniosków dla kandydatów ubiegających się o egzamin, gromadzenie wypełnionych wniosków i załączników do nich;
- c) prowadzenie bazy danych kandydatów i osób, które otrzymały Certyfikaty Specjalisty/Konsultanta w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- d) obsługę sesji egzaminacyjnych.

Rozdział VII. Przepis przejściowy

Uznaje się Certyfikaty **Specjalisty/Konsultanta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie** przyznane przez Dyrektora PARPA, przed dniem nowelizacji Programu potwierdzania kwalifikacji osób pracujących w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach w szczególności z problemem alkoholowym.

Warszawa, ...2021 r.

20/08/

dr n. o zdr. Jarosław Chmielewski

Dyrektor PARPA

Załączniki:

1. Formularz dla osób przystępujących do egzaminu na Specjalistę/Konsultanta w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Oświadczenie o zgodzie klienta na nagranie rozmowy na potrzeby przedstawienia komisji egzaminacyjnej.
3. Kryteria oceny rozmowy z klientem.

Anna Puchacz-Kozioł
RADCA PRAWNY

Państwowa Agencja Rozwiązywania
Probleatów Alkoholiowych

Michał

Motywał